

P 7612

015

Distance 1011

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ АРХИВ СУМСКОЙ ОБЛАСТИ

Коллекция документов и материалов участников Великой
Отечественной войны.

Участники отряда особого назначения по обороне
Сумщины в сентябре-октябре 1941 года.

ЧЕСНОВ АЛЕКСЕЙ СЕМЕНОВИЧ / 1899-1948/,

СОРОКИН ВЛАДИМИР КОНСТАНТИНОВИЧ / 1923- /

Коллекция № Р-7617

Архивная опись № II

дел постоянного хранения за 1916, 1918-1919,
1922, 1924, 1939, 1941-1945, 1947, 1948, 1975-1991 гг.

Державний архів Сумської області

Колекція документів і матеріалів учасників Великої Вітчизняної війни

Сорокін Володимир Костянтинович (1923 -), учасник загону
особливого призначення по обороні Сумщини у вересні – жовтні 1941 р.

Колекція № Р – 7617

Архівний опис № 11 (продовження).
Справи постійного зберігання за 1988, 1992 рр.

С О Д Е Р Ж А Н И Е:

1. Предисловие

лл. 3-6

2. Опись дел за 1916, 1918-1919,
1922, 1924, 1939, 1941-1945,
1947, 1948, 1975-1991 гг.

лл. 7-8

ЗМІСТ:

1. Передмова
2. Опис справ за 1988, 1992 рр.

арк. 3 – 4

арк. 5

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Колекція документів і матеріалів учасників
Великої Вітчизняної війни

СОРОКІН ВОЛОДИМИР КОСТЯНТИНОВИЧ /1923 - /,
учасник загону особливого призначення по обороні
Сумщини у вересні - жовтні 1941р.

Колекція № Р-7617

Архівний опис № 11 /продовження/
справ постійного зберігання за 1943, 1948-1950,
1976, 1981, 1987-1989, 1991рр.

ЗМІСТ:

1. Передмова *арк.*
2. Опис справ за 1943, 1948-1950,
1976, 1981, 1987-1989, 1991рр. *арк.*

ПРЕДИСЛОВИЕ

и описи № II личных документов Чеснова Алексея Семеновича и Сорокина Владимира Константиновича, участников Великой Отечественной войны, за 1916, 1918, 1919, 1922, 1924, 1939, 1941, 1943, 1947, 1948, 1975-1991 гг.

/Коллекция № Р-7617 /.

Чеснов Алексей Семенович (1899-1948) - кадровый военный, генерал-майор артиллерии.

Родился 12 февраля 1899 года в с.Сергеевское Крапивницкого уезда Тульской губернии в крестьянской семье.

Окончил церковно-приходскую школу, работал на местном маслобойном заводе, с 1915 года - подручным слесаря на Петроградском Франко-Русском заводе. В июле 1917 года вступил в отряд Красной гвардии при заводе. Красногвардейцы защищали гдовский участок фронта, охраняли Мурманскую железную дорогу, воевали с Юденичем. После ликвидации Петроградского фронта Чеснов окончил пехотные курсы, получил звание красного командира. Он сражался на фронтах гражданской войны под Перекопом, с махновцами. После гражданской войны продолжил учебу в пехотной школе, на артиллерийских командных курсах. В 1935 году заочно поступил в академию им. Фрунзе, которую окончил в 1940 году.

С октября 1938 года Чеснов - начальник артучилища г. Харьков.

Во время Великой Отечественной войны, в конце августа 1941 года в г. Сумы был сформирован отряд особого назначения Харьковского военного округа под командованием генерал-майора артиллерии А.С. Чеснова.

В отряд вошли Сумское артиллерийское училище, Харьковское училище истребительно-противотанковой артиллерии, Харьковское пехотное училище, Сумский полуэскадрон конников-добровольцев, Сумский коммунистический батальон, медицинская рота из г. Харьков, саперная рота из г. Изюм.

Отряд особого назначения в составе 40-й армии Юго-Западного фронта в сентябре-октябре 1941 года вел тяжелые оборонительные бои по защите Киева, Сумщины и г. Сумы. За мужество и отвагу в этих боях весь личный состав отряда награжден медалью "За оборону Киева".

В ноябре 1941 года особый отряд был расформирован, личный состав отряда (курсанты) откомандирован в свои училища.

Харьковское артиллерийское училище было передислоцировано в г. Фергана. Алексей Семенович Чеснов был назначен начальником гарнизона города, в июне 1943 года — начальником Сталинградского артучилища (г. Астрахань), начальником городского гарнизона. В январе 1946 года Чеснов назначен зам. командующего артиллерией Донского военного округа (г. Ростов-на-Дону). 24 февраля 1948 года А.С. Чеснов умер; похоронен в Москве на Введенском кладбище. За безупречную службу в Советской Армии Чеснов был награжден двумя орденами Ленина, орденом Красной Звезды, орденом Отечественной войны I-й степени, несколькими медалями.

В составе отряда особого назначения в сентябре 1941 года сражался курсант Харьковского артиллерийского училища противотанковой артиллерии Сорокин Владимир Константинович.

Родился Сорокин В.К. 5 ноября 1923 года в г. Дмитриев-Льговский Курской области в рабочей семье.

Окончил школу-семилетку, поступил в машиностроительный техникум (г. Бежица Брянской области).

В мае 1941 года по спецнабору поступил в Харьковское артиллерийское училище.

В отряде особого назначения Сорокин командовал стрелковым взводом; первый бой принял у села Волокитино Путивльского района (8 сентября 1941 г.)

В бою ¹²⁹с. Бабаковка около ст. Ворожба (Белопольский район) 28 сентября 1941 года был тяжело ранен. После госпиталя воевал пулеметчиком в 6-й гвардейской стрелковой дивизии, снова был ранен. Учился в школе младших авиаспециалистов. В составе 2-й Воздушной армии участвовал в освобождении Киева, Правобережной Украины, Польши.

После войны окончил Сумское артучилище, служил в Прибалтийском военном округе, в Сумах; уволен из армии в 1973 году.

В настоящее время работает в Сумском автотранспортном предприятии 1595.

Владимир Константинович Сорокин, полковник в отставке, награжден орденом Отечественной войны I-й степени, медалями "За отвагу", "За боевые заслуги" и другими.

В послевоенные годы ветераны 40-й армии и отряда особого назначения сохраняют память о мужестве и отваге однополчан, на примере их подвигов воспитывают молодежь.

Документы о деятельности отряда особого назначения, о его командире А.С.Чеснове, о встречах ветеранов были переданы Государственному архиву Сумской области в 1989 и 1991 году. Сорокиным В.К. и Чесновым О.А. (сыном Чеснова А.С.).

Всего поступило 89 документов, из них 3 кинодокумента переданы в хранилище кино-^{фото}-фонодокументов.

Из 86 документов I дублетный (фотография) возвращен владельцу.

85 оставшихся документов сформированы в 12 дел; на них составлена опись № II, вошедшая в коллекцию документов участников Великой Отечественной войны.

В составе документов-биографические сведения о Чеснове А.С. и Сорокине В.К., списки и анкеты некоторых участников отряда особого назначения, сборники о боевом пути Харьковского и Сумского артиллерийских училищ, фотографии к биографическому очерку о Чеснове и фотографии ветеранов 40-й армии и отряда особого назначения.

Документы двух фондообразователей-Чеснова А.С. и Сорокина В.К. сформированы в одну опись ввиду общей связи их с отрядом особого назначения: основная масса документов относится к истории создания, деятельности отряда, увековечения памяти о нем.

Наиболее ценными являются биографический очерк о Чеснове А.С., написанный его сыном Чесновым О.А., доклад о деятельности отряда особого назначения, сведения о боевом пути артиллерийских училищ.

Дела в описи систематизированы по предметно-вопросному и номинальному признакам, с соблюдением хронологии.

Физическое состояние документов хорошее, хранятся они в папках с клапанами.

Архивист I категории

А.К.

Н.В.Кныш

6 ноября 1991 года

ДОПОЛНЕНИЕ

к предисловию к описи № II личных документов Чеснова
Алексеев Семёновича и Сорокина Владимира Константиновича,
участников Великой Отечественной войны, за 1941-1945,
1981, 1984, 1985, 1987, 1989 гг.

(Коллекция № Р-7617)

Опись № II коллекции документов Р-7617 составлена в ноябре
1991 года.

В марте 1992 года были переданы для описания 19 документов,
относящиеся к этой описи: учетно-послужная карточка Чеснова
А.С. (копия); письма участника отряда ~~участника отряда~~ Н.Е. Резника,
доклады об отряде особого назначения, фотографии его участников;
документы относятся к периоду 1941-1945, 1984, 1985, 1987, 1989 гг.
Из поступивших документов 2/фотографии/ оказались дублетными и
были возвращены владельцу (Сорокину В.К.).

Остальные 17 документов были включены в опись, причем 2
из них (письма Н.Е. Резника) составили отдельное дело (№ II);
остальные приобщены к уже описанным документам (дд. 2, 4, 13).

В связи с поступлением новых документов опись была пересостав-
лена и перепечатана.

Архивист I категории

Н.В. Кныш

17 марта 1992 г.

ПЕРЕДМОВА

до опису № 11 /продовження/ документів особового походження Сорокіна Володимира Костянтиновича, учасника Великої Вітчизняної війни за 1943, 1948-1950, 1976, 1981, 1987-1989, 1991рр.

/Колекція № Р-7617/

9 липня 1992р. держархіву Сумської області були передані полковником у відставці Сорокіним В.К. на постійне зберігання 28 фотографій.

У 1999р. проведена науково-технічна обробка документів /поаркушна експертиза, формування справ, складання заголовків, опису і науково-довідкового апарату до нього/. В результаті цього був складений опис № 11 /продовження/ справ постійного зберігання за 1943, 1948-1950, 1976, 1981, 1987-1989, 1991рр.; сформовано 8 справ, які охоплюють 25 документів. Справи посистематизовані за хронологічною ознакою та за значенням.

До опису увійшли:

- фотографії Сорокіна В.К. у військовій формі з нагородами, його сина і онука /теж військових/;
- фотографії воєнних та перших післявоєнних років, на яких зображений Сорокін В.К. у групі зі своїми однополчанами;
- фотографія, що відображає завершення демонстрації на Червоній площі в Сумах;
- фотографії, що відображають покладання квітів до пам'ятників та братських могил ветеранами війни, мітинги біля братських могил;
- фотографії ветеранів-учасників загону особливого призначення на зустрічах в різні роки.

Були виділені до повернення власнику 3 дублетні фотографії.

Фізичний стан документів задовільний. Документи зберігаються в папках з клапанами

Архівіст 1 категорії
28.09.99.

Н.П.

Н.П.Пирогова

Передмова

до опису № 11 (продовження) документів особового походження
Сорокіна Володимира Костянтиновича, учасника Великої Вітчизняної
війни за 1988, 1992 рр.

(Колекція № Р – 7617)

15 вересня 2005 р. до державного архіву Сумської області були передані
полковником у відставці Сорокіним В.К. на постійне зберігання 2 книги.

У 2006 році проведена науково-технічна обробка документів. У результа-
ті проведеної роботи був складений опис № 11 (продовження) справ постійного
зберігання за 1988, 1992 роки; сформовано 2 справи, які охоплюють 2 докумен-
та. Справи посистематизовані за хронологічною ознакою.

До опису ввійшли:

- Збірка документів і матеріалів „Сумская область в период Великой
Отечественной войны 1941 – 1945 годы”. Видання друге.
У збірку вміщені документи і матеріали, які висвітлюють найважливі-
ші події Великої Вітчизняної війни на території Сумщини, боротьбу
населення області з німецько-фашистськими загарбниками, героїзм і
мужність радянських людей в лавах Червоної Армії, партизан і під-
пільників, їх виснажливу працю в ім'я перемоги.
У цій збірці надруковано декілька документів, в яких описані бойові
дії 40-ї армії. У складі 40-ї армії знаходився загін особливого
призначення. До особового складу цього загону був зачислений
курсант Харківського артилерійського училища протитанкової
артилерії Сорокін Володимир Костянтинович. У вересні-жовтні
загін особливого призначення брав участь у боях по обороні Києва,
Сумщини та м. Суми.
- Воєнно-історичний нарис „Под гвардейским знаменем”.
У цій книзі розповідається про бойовий шлях 66-ої гвардійської
стрілецької Полтавської Червонопрапорної дивізії. Її частини в роки
Великої Вітчизняної війни брали участь у боях на берегах р. Десна,
під Сталінградом, на Курській дузі, форсували Дніпро. У цьому нарисі
описані події про формування і бойові дії 293-ої стрілецької дивізії на
території Сумської області, яка ввійшла до складу 40-ї Армії. Після
довготривалих боїв 293 стрілецька дивізія стала мало чисельна і тому

командування 40-ї армії вирішило об'єднати її з загоном особливого призначення. Це сталося на початку вересня 1941 р.

25 січня 1942 р. 293 стрілецька дивізія була виведена зі складу 40-ї армії і ввійшла до складу 21-ої армії.

21 січня 1943 р. наказом народного комісара оборони 293 стрілецька дивізія була перейменована в 66-у гвардійську стрілецьку дивізію.

23 вересня 1943 р. 66-й дивізії була присвоєна почесна назва „Полтавська”

13 жовтня 1943 р. 66-а дивізія ввійшла до складу 75-го стрілецького корпусу 53-ої армії.

30 серпня 1944 р. рішенням Ставки Верховного Головнокомандування був створений 4-й Український фронт. До його складу ввійшли 18-а і 1-а гвардійські армії. 66-а гвардійська стрілецька дивізія ввійшла до складу 18 гвардійського стрілецького корпусу 18 армії.

Директивою Ставки Верховного Головнокомандування від 14 листопада 1944 р. 18 гвардійський стрілецький корпус, до якого входила 66-а гвардійська стрілецька дивізія, був переданий до складу 2-го Українського фронту.

Згідно Указу Президії Верховної Ради СРСР від 5 квітня 1945 р. 66-а дивізія за участь у визволенні Будапешта (Угорщина) нагороджена орденом Червоного Прапора.

Ці друковані видання на російській мові, тому в заголовках справ назви документів написані мовою оригіналу. Фізичний стан документів задовільний. Зберігаються вони в теках з клапанами.

Архівіст 1 категорії

Н. П. - Н.П.Пирогова

02.10.2006 р.

ПЕРЕДМОВА

до опису № 11 (продовження) колекції документів і матеріалів учасників Великої Вітчизняної війни. Учасників загону особливого призначення по обороні Сумщини в вересні-жовтні 1941 року.
Соломки Георгія Івановича (1919 –

У 2014 році Соломка Георгій Іванович передав до Державного архіву Сумської області на державне зберігання документ – спогади про Велику Вітчизняну війну, зокрема про те, як він захищав Сумщину у складі Загону особливого призначення під командуванням генерал-майора артилерії О.С.Чеснова.

У 2014 році проведена науково-технічна обробка документу (текстологічна робота, поаркушна експертиза, атрибуція, формування справи, складено заголовок, опис та науково-довідковий апарат до нього). Результатом цієї роботи було продовження опису № 11 постійного зберігання за 2011 р., до якого внесено 1 справа, яка включає 1 документ на 19 аркушах.

Документ написано від руки, російською мовою. Автор розповідає про створення загону особливого призначення 40-ої армії Південно-західного фронту, зупиняється на боях під селом Волокитино, Бабаковка, Тьоткіно. Після війни понад чверть століття Георгій Іванович прослужив у рідному Сумському артилерійському училищі. Незважаючи на поважний вік (95 років), Георгій Іванович і досі займає активну громадську позицію: співає у ветеранському хорі, зустрічається з молоддю, бере участь в інших громадських заходах.

До фонду складено науково-довідковий апарат: опис, передмова до опису, внутрішній опис справи.

Фізичний стан документу задовільний.

Зберігається документ в папці з зав'язками.

Аркуші справи пронумеровані, складено засвідчувальний напис, оформлена обкладинка справи.

Головний спеціаліст відділу обліку,
зберігання та довідкового апарату

Л.М.Гричановська

Протокол научно-методического
экспертного совета Госархива ^И
Сумской области

№ 6 от 21.05.92.

Утверждаю
Директор государственного
архива

Л.А.Заика

21.05.92.

№/пп: Заголовки дел	:Даты :документов	:К-во :д-ов	:К-во : листов	: Примеча- ния
1	2	3	4	5
1. Чеснов О.А. Биографический очерк об Алексее Семеновиче Чес- нове. [70-е гг.] Неполный экземпляр. Машинопись.		I	23	
2. Материалы служебной деятель- ности Чеснова А.С. (копии некролога из газеты "Красная Звезда", архивной справки с анкетными данными, справки Главного управления кадров Министерства обороны СССР).	1948, 1975, 1980, 1984 гг.	5	5	
3. Автобиография Сорокина В.К.	10 октября 1991 г.	I	4	
4. Доклады о боевых действиях отряда особого назначения. Машинопись.	1989 г.	5	40	ош
5. Анкеты участников отряда особого назначения, прини- мавшего участие в обороне Сумщины в сентябре-октябре 1941 г.	1981 г.	43	43	ош
6. Списки участников отряда особого назначения с ука- занием их домашнего адреса.	1980 гг.	2	7	
7. Боевой путь Харьковского артучилища. Сборник воспоми- наний-Фергана, 1943		I	105с	

I	2	3	4	5	6
8.	История Сумского артиллерийского училища имени М.В.Фрунзе.- Ачинск, 1943. Машинопись.		I	63	013
9.	Докладная записка Сорокина В.К. первому секретарю Сумского городского комитета КП Украины Лушпе М.А. об увековечении памяти отряда особого назначения.	8 июня 1987г.	I	8	
10.	Письма Чеснова О.А. Сорокину В.К. и директору Государственного архива Сумской области Казанцевой А.Ф. о деятельности отряда особого назначения и его командире-генерал-майоре Чеснове.	5 марта 15 апреля 1988г.	4	8	013
11.	Письма бывшего участника отряда особого назначения профессора Н.Е.Резника В.К.Сорокину о сборе материалов по истории отряда.	18 июня 2 июля 1985г.	2	3	
12.	Фотографии и биографическому очерку о Чеснове А.С. Аннотированные.	1916-1947гг.	10	10	
13.	Фотографии ветеранов-участников отряда особого назначения. Аннотированные.	1941-1989гг.	26	26	

В опись внесено 13 / тринадцать / дел с № I по № 13-102 / сто два / документа на 240 / двухстах сорока / листах + 105 / ста пяти / страницах.

Опись составила

и.о.ведущего архивиста

Н.В.Кныш

Н.В.Кныш

Зав.отделом государственного учета и научно-справочного аппарата документов

Р.М.Гирман

Р.М.Гирман

17.03.92.

Протокол експертно-перевірної комісії держархіву Сумської області

№ 15 від 03. 11. 99.

Затверджую

Директор держархіву

Л. Я. Заїка

04. 11. 99.

№ п/п	Заголовок справи	Дата док-та	Кіль-ть до-тів	Кіль-ть арк.	При- мітка
14	Фотографії воєнних та перших післявоєнних років	1943, 1948, 1949рр.	4	4	<i>ош</i>
15	Фотографія В.К.Сорокіна	[1991р.]	1	1	
16	Фотографія Олександра Володимировича Сорокіна /сина В.К.Сорокіна/	1989р.	1	1	
17	Фотографія Володимира Олександровича Сорокіна /онука В.К.Сорокіна/	1991р.	1	1	
18	Фотографія, що відображає завершення демонстрації на Червоній площі в Сумах	7 листопада 1950р.	1	1	
19	Фотографії, що відображають покладання квітів до пам'ятників та братських могил ветеранами війни	1976, 1981рр.	7	7	
20	Фотографії, що відображають мітинги біля братських могил	11 вересня 1981р.	3	3	
21	Фотографії ветеранів - учасників загону особливого призначення	1981, 1987-1989, 1991рр.	7	7	

В опис внесено 8 /вісім/ справ з № 14 по № 21, 25 /двадцять п'ять/ документів.

Опис склала

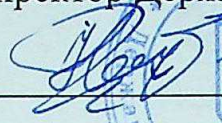
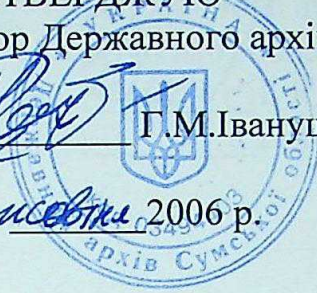
архівіст 1 категорії

06. 10. 99.

Н. П. Пирогова

Висновок про результати опису *8/вісім/*
з № 14 по № 21
архівіст 1 кат. *Н. П. Пирогова*
архівіст *о. саї. Н. П. Пирогова*
- 3 12 99

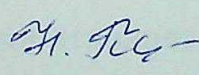
Протокол експертно –
перевірної комісії
Державного архіву
Сумської області

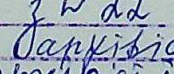
ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Державного архіву

Г.М.Іванущенко
19 листопада 2006 р.

№ 11 від 20.10.2006 р.

№ з/п	Заголовок справи	Дата доку-мента	Кіль-кість доку-мен-тів	Кіль-кість аркушів	При-мітка
1	2	3	4	5	6
22	Збірка документів і матеріалів „Сумская область в период Великой Отечественной войны 1941-1945годы” м. Київ. Видавництво „Наукова думка” 1988 рік.		1	440 стор.	
23	Г.І.Андреев, І.К.Бойков і ін.. „Под гвардейским знаменем”. Военно - історичний нарис. Москва. Военне видавництво. 1992 р.		1	147 стор.	

В опис внесено 2 (дві) справи з № 22 по № 23, 2 (два) документа.

Опис склала:
Архівіст 1 категорії Н.П.Пирогова
20. 09. 2006 р.

По данному розділу опису 2 (дві)
з № 22 по № 23
Архівіст І катег. Н.П. Пирогова
архівіст І катег. І. Вовченко
"04" "09" 2007

У данному опису описано 23
1 (один) тираж / справу
"5" "09" 2007
Штук Триєкст. Пазаренко

Колекція документів і матеріалів учасників
Великої Вітчизняної війни

Учасники загону особливого
призначення по обороні Сумщини
в вересні-жовтні 1941 року

Соломка Георгій Іванович (1919 –

ФОНД № 7617
ОПИС № 11 (продовження)
справ постійного зберігання
за 2011 рік

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
Державного архіву
Сумської області
І. Ю. Котляр
2014

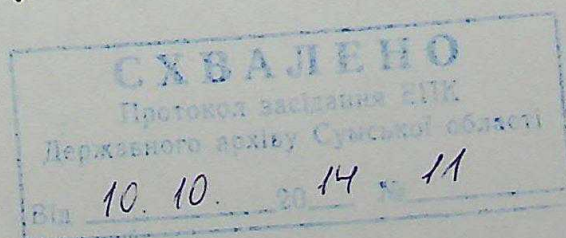
з/п	Заголовок справи	Дата документа	Кількість документів	Кількість аркушів	При- мітки
1	2	3	4	5	6
1. ДОКУМЕНТИ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ					
24.	Соломка Георгій Іванович - учасник загону особливого призначення по обороні Сумщини в вересні – жовтні 1941 року. Спогади. (рукопис)	2011	1	19	

У цей розділ опису внесено 1 (одна) справа з № 24,
у тому числі:
літерні номери –
пропущені номери –
1 (один) документ на 19 (дев'ятнадцяти) аркушах

Укладач опису
головний спеціаліст відділу
обліку, зберігання та довідкового апарату
03.10.2014 р.

СХВАЛЕНО
Протокол засідання ЕК
держархіву
від 25.09.2014 № 5

Л.М.Гричановська

У данному опису описано 24 стр
186 ар. 5 см 10 нир
"16" 10 2014 р.
Підпис 102 см Отв. 10 см